

Európska zelená dohoda musí byť stredobodom odolnej obnovy po pandémii Covid-19

Pri práci na obnove hospodárstva po pandémii Covid-19 nesmieme prestať brať do úvahy pretrvávajúcu klimatickú a ekologickú krízu

Svet čelí bezprecedentnej kríze. Len v priebehu pár týždňov sa pandémia Covid-19 rozšírila po celom svete a spôsobila ohromnú ľudskú tragédiu a historické hospodárske spomalenie, ktorého dopady ešte stále nepoznáme.

Naše spoločnosti sa vypli, hranice sa uzatvorili, nezamestnanosť stúpa a podniky majú problém prežiť. Hlavný dôraz sa momentálne kladie na boj s pandémiou a jej priamymi dôsledkami. Mali by sme sa však začať pripravovať na znovuvybudovanie nášho hospodárstva a zavedenie potrebných plánov obnovy, aby sme Európe a jej občanom priniesli späť obnovený, udržateľný pokrok a prosperitu. Nesmieme pritom prestať brať do úvahy pretrvávajúcu klimatickú a ekologickú krízu. Vytváranie podnetov na boj proti týmto výzvam musí zostať vysokou politickou prioritou.

Pandémia Covid-19 nám dala lekciu, a to, že včasné opatrenia sú kľúčové. Preto je nutné zachovať si stanovené ambície a tým zmierniť riziká a náklady prameniace z nečinnosti v oblasti zmeny klímy a straty biodiverzity. Nemôžeme si dovoliť zlyhania, ktoré by mohli mať určujúci dopad na našu klímu, biodiverzitu a životné prostredie, ako aj ľudské zdravie a ekonomiky. Tieto krízy nám pripomenuli, že odpovede musíme hľadať koordinovaným spôsobom prostredníctvom spoločnej európskej reakcie.

Schopnosť EÚ konať do veľkej miery závisí od našej schopnosti spolupracovať na báze solidarity a prepojiť boj s pandémiou Covid-19 s bojom so stratou biodiverzity a zmenou klímy. Preto vítame, že hlavy štátov a vlád vyzvali 26. marca Komisiu, aby začala pracovať na komplexnom pláne obnovy EÚ, ktorý zahŕňa zelenú a digitálnu transformáciu.

Vyzývame Komisiu, aby Európsku zelenú dohodu využívala ako rámec pre tento účel a zachovala toto momentum práve implementáciou svojich iniciatív. Európska zelená dohoda predstavuje novú stratégiu rastu pre EÚ, ktorá je schopná priniesť dvojitú výhodu stimulácie hospodárstva a vytvárania pracovných miest, pričom nákladovo efektívnym spôsobom urýchľuje zelenú transformáciu. Napríklad aj cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, ako aj silný politický rámec zabezpečujú stabilné a výhľadové investičné prostredie pre európske podniky, čo je kľúčovou podmienkou pre zelený rast a vytváranie pracovných miest.

Okrem toho povzbudzujeme Komisiu, aby preskúmala jednotlivé prvky Európskej zelenej dohody vrátane jej Investičného plánu, ktoré by mohli byť využité na posilnenie zelenej obnovy a spravodlivej transformácie. Potrebujeme zvýšiť investície, najmä v oblastiach udržateľnej mobility, obnoviteľných zdrojov, renovácie budov, výskumu a inovácií, obnovy biodiverzity a obehovom hospodárstve.

Európska zelená dohoda predstavuje cestovnú mapu na uskutočnenie správnych rozhodnutí v reakcii na hospodársku krízu, pričom premieňa Európu na udržateľné a klimaticky neutrálne hospodárstvo.

Musíme odolať pokušeniu krátkodobých riešení v odpovedi na súčasnú krízu, ktoré EÚ prinášajú riziko uzamknutia sa na desaťročia v hospodárstve odkázanom na fosílnu palivá. Namiesto toho musíme zotrvať v odhodlaní zvýšiť ciele EÚ do roku 2030 do konca tohto roka a dodržať harmonogram Parížskej dohody napriek presunutiu COP26 (konferencie zmluvných strán) a inšpirovať ostatných globálnych hráčov, aby taktiež zvýšili svoje ambície. Z tohto hľadiska nás teší, že Komisia pokračuje v úsilí predložiť do septembra 2020 plán hodnotenia vplyvov zvýšenia ambícií EÚ do roku 2030 a zníženia emisií skleníkových plynov o 50-55% v porovnaní s úrovňou emisií z roku 1990.

Ďalej musíme zachovať a posilniť účinné regulačné nástroje EÚ, ako je systém obchodovania s emisiami, environmentálne normy a sektorálne politiky, a ešte viac ich zefektívniť v snahe znižovať emisie nákladovo najefektívnejším spôsobom, pričom poskytneme európskym podnikom cestu k budúcemu ekologickému a obehovému hospodárstvu.

Potrebujeme poslať silný politický signál svetu a našim občanom – že EÚ pôjde príkladom aj v takých náročných časoch ako teraz a ukáže cestu ku klimatickej neutralite a naplneniu cieľov Parížskej dohody. Zároveň musia byť neodkladné opatrenia na ochranu a zachovanie biodiverzity kľúčovou súčasťou našej odpovede na globálnu zdravotnú a environmentálnu krízu, a taktiež kľúčovým aspektom na zabezpečenie dlhodobého prežitia a blahobytu našich spoločností.

Podpísaných 14* ministrov životného prostredia:

Leonore Gewessler, Spolkový minister pre klímu, životné prostredie, energiu, mobilitu, inovácie a technológie Rakúska

Dan Jørgensen, Minister pre klímu, energiu a verejné služby Dánska

Krista Mikkonen, Ministerka životného prostredia a zmeny klímy Fínska

Sergio Costa, Ministerka životného prostredia, pôdy a mora Talianska

Juris Pūce, Minister pre ochranu životného prostredia a regionálny rozvoj Lotyšskej republiky

Carole Dierckx, Ministerka životného prostredia, klímy a trvalo udržateľného rozvoja Luxemburska

Eric Wiebes, Minister hospodárstva a klimatickej politiky Holandska

João Pedro Soares de Matos Fernandes, Minister životného prostredia a boja proti zmene klímy Portugalska

Teresa Ribera Rodríguez, Štvrtá podpredsedníčka vlády a ministerka pre ekologickú transformáciu a demografickú výzvu Španielska

Isabella Lövin, Ministerka životného prostredia a klímy a podpredsedníčka vlády Švédska

Élisabeth Borne, Ministerka pre ekologickú a inkluzívnu transformáciu Francúzska

Svenja Schulze, Spolková ministerka životného prostredia, ochrany prírody a jadrovej bezpečnosti Nemecka

Kostas Hatziidakis, Minister životného prostredia a energetiky Grécka

Ján Budaj, Minister životného prostredia Slovenskej republiky

...*

*: Stav k 17.4.2020

Pôvodný text v anglickom jazyku:

<https://www.climatechangenews.com/2020/04/09/european-green-deal-must-central-resilient-recovery-covid-19/>